

روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران

صاحب امتیاز و مدیرمسئول: مهدی رحمانیان

نشانی: تهران، میدان فاطمی، خیابان بهرام‌میسری، پلاک ۲۲ • تلفن: ۵۴ و ۸۸۹۳۶۲۷۰ • شماره ۵۴۰۸ • ۸ صفحه
تلفن آگهی‌ها: ۸۶۰۳۶۱۱۹ • تلفن امور آگهی‌های شهرستان‌ها: ۷-۴۴۰۱۹۸۰۵ • تلفن امور مشترکین: ۸۸۹۰۳۵۴۸
توزیع: شرکت پیام‌رسان سبز • تلفن: ۶۶۲۸۷۳۴۴ • چاپ: صمیم

شرق

روزنامه

یکشنبه ۲۴ خرداد ۱۴۰۵ • ۲۸ ذی‌الحجه ۱۴۴۷ • ۱۴ ژوئن ۲۰۲۶ • سال بیست‌ودوم • شماره ۵۴۰۸ • ۸ صفحه
اذان ظهر تهران ۱۲:۰۵ • اذان مغرب ۱۹:۴۳ • اذان صبح فردا ۳:۰۱ • طلوع آفتاب ۴:۴۸

بر اساس برنامه‌ریزی سالانه و به منظور تسهیل در روند کوچ سنتی دامداران، محور مواصلاتی تهران - جالوس در خردادماه هر سال، به مدت ۲۲ ساعت در هر دو مسیر رفت و برگشت (محورهای شمالی و جنوبی) مسدود می‌شود. مقصد نهایی این کوچ، روستاهای ییلاقی در مناطق بالادست «سباه بیشه» است که مسافتی در حدود ۶۰ کیلومتر پیاده‌روی را شامل می‌شود. عکس: محراب فرسادایینا

www.sharghdaily.com | telegram: SharghDaily | youtube: sharghdaily | twitter: sharghdaily | instagram: sharghdaily1 | aparat: tasvirshargh

گزارش خوانی

کوچ هوارنشینان اورامانات

فصل کوچ مردم منطقه اورامانات فرا رسیده است. نوع کوچ‌نشینانی که در منطقه اورامانات وجود دارد، با سایر مناطق کشور متفاوت است. کوچ آنها را می‌توان یک کوچ منحصربه‌فرد در ایران و حتی جهان دانست. عشایر سایر مناطق، معمولاً کوچ خود را از اوایل فصل بهار شروع می‌کنند، در حالی که در منطقه اورامانات به دلیل شرایط آب و هوایی آن که دارد، کوچ «هوارنشینان» معمولاً از ۲۵ روز پس از شروع بهار که میزان بارش‌ها کم می‌شود، آغاز می‌شود. در کوچ‌های مرسوم، عشایر معمولاً از یک نقطه به شکل آفتی به نقطه‌ای دیگر کوچ می‌کنند و کوچ آنها هم بین چند روز تا چند هفته طول می‌کشد، اما در کوچ «هوارنشینان» برعکس تمام کوچ‌های دیگر، مردم اورامانات به شکل عمودی از دامنه کوه به بالادست کوچ می‌کنند و کوچ آنها بیشتر از چند ساعت هم طول نمی‌کشد. هدف از کوچ «هوارنشینان» با سایر کوچ‌های دیگر نیز متفاوت است، عشایر سایر مناطق از طریق کوچ‌کردن به دنبال تهیه علوفه برای دام‌هایشان هستند، اما در کوچ «هوارنشینان» هرچند تهیه علوفه نیز جزء اهداف کوچ است و مردم هوارنشین به دنبال استفاده از هوای لطیف‌تر برای فرار از گرما می‌توانند تابستانی در دامنه کوه نیز هستند، هدف اصلی از کوچ تهیه آب است. در روستاهای منطقه اورامانات که در دامنه کوه قرار گرفته‌اند، در بالادست هوارنشینان یک چشمه قرار دارد که تأمین‌کننده آب شرب آب دام‌ها و آب برای آبیاری باغات این روستاهاست، اما در اواسط نیمه‌های بهار که میزان بارش‌ها کم می‌شود، میزان دبی آب این چشمه‌ها نیز کاهش پیدا می‌کند و دیگر کفاف اینکه هم آب شرب، هم آب مورد نیاز دام‌ها و هم آب باغات را تأمین کند نمی‌دهد و بنابراین مردم این منطقه با سخاوتی تمام و با برگزاری جشن «کومسای»، آب چشمه‌ها را به باغات خود و حتی حیوانات وحشی کوهستان هدیه می‌دهند و خود و دام‌هایشان کوچ می‌کنند. نقطه‌ای که مردم این منطقه برای کوچ انتخاب می‌کنند، معمولاً در بالادست کوه و ارتفاع حدود ۲۷۰۰ تا ۳۰۰۰ مترمربع از سطح زمین است و چند ساعتی با دامنه کوه فاصله دارد. فصل کوچ «هوارنشینان» معمولاً از نیمه اردیبهشت آغاز می‌شود و بستگی به شرایط آب و هوایی روستاهای منطقه تا اواخر خرداد ادامه پیدا می‌کند. این نوع از کوچ‌نشینان ریشه‌های تاریخی در منطقه اورامانات دارد. در بالادست کوه، علاوه بر اینکه هوای خنک‌تر و لطیف‌تری برای زندگی وجود دارد، کوچ‌نشینان از یخچال‌های طبیعی موجود در کوه، برای تأمین آب خود و دام‌هایشان استفاده می‌کنند. آنها در این نقطه از کوه هم سکونتگاه‌های خشکه چینی را به شکل دایره‌ای ساخته‌اند که سقف ندارد، برای همین سقف آن را با علوفه‌های تازه پر می‌کنند. زندگی هوارنشینان در اورامانات از اواخر خرداد تا پنج ماه در بالادست کوه ادامه پیدا می‌کند. پس از پنج ماه که دوباره بارش‌ها از راه می‌رسد و هوا خنک‌تر می‌شود، مردم دوباره به خانه‌های خود در پایین‌دست کوه باز می‌گردند. سبک زندگی هوارنشینان در اورامانات کرمانشاه، اورامانات کردستان و بخشی از کشور عراق وجود دارد. این نوع از سبک زندگی مردم اورامانات طی سال‌های گذشته در پرورنده ثبت جهانی منظر فرهنگی تاریخی طبیعی اورامانات به ثبت جهانی رسیده است و هیچ کجا نمی‌توان مشابه آن را پیدا کرد. هر گوشه کشور زیبای ایران دربرگرفته فرهنگ، آیین و سنتی است که گاه در جهان بی نظیر است، از این روستاها تا و نحوه زندگی می‌تواند تجربه‌های متفاوت باشد.

روان خوانی

زیرسایه افکار تلخ

انلی مای هلث، گزارشی داده درباره ایرن پرسش ابدي که چرا بسياری از افراد درست زماني که می‌خواهند به خواب بروند، با افکار ناخوشایند، نگران‌کننده یا ازدرنده‌های روبرو می‌شوند؛ افکاری که می‌تواند ناخوشایند و حتی ترسناک باشد. متخصصان سلامت روان می‌گویند عوامل روان‌شناختی متعددی وجود دارند که باعث این اتفاق می‌شود. دکتر مورالی کریشنا در این‌باره می‌گوید: «در طول روز، ذهن معمولاً درگیر کار، گفت‌وگوها، مسئولیت‌ها و فعالیت‌های مختلف است. این مشغولیت‌ها باعث می‌شوند مغز بر مسائل بیرونی تمرکز کند. اما شب‌ها محیط آرام‌تر می‌شود و محرک‌های کمتری برای جلب توجه وجود دارد؛ در نتیجه ذهن فرصت بیشتری برای پرسه‌زدن پیدا می‌کند و همین موضوع باعث می‌شود افکار ناخوشایند و مزاحم بیشتر به چشم بیایند. همچنین متخصصان سلامت روان می‌گویند خستگی نیز نقش مهمی در این مسئله دارد. منحرف‌کردن توجه از نگرانی‌ها، ترس‌ها، حسرت‌ها یا خاطرات ناخوشایند دشوارتر می‌شود.

زلزله‌های پردیس با آتشفشان دماوند ارتباط دارند؟

توالی زلزله‌های پردیس تا آخر خرداد ۱۴۰۵ و رابطه با آتشفشان دماوند

مهدی زارع

توالی لرزه‌های پردیس که از ۲۸ فروردین ۱۴۰۵ با بزرگای ۴.۲ آغاز شد در ۲۲ اردیبهشت با بزرگای ۴.۶ و ۱۸ خرداد دو رخداد با بزرگای ۲.۵ و بامداد جمعه ۲۲ خرداد ۱۴۰۵ با بزرگای ۳.۱ ادامه یافت. تقسیم‌بندی تنش در جنوب پهنه گله مشا و در راستای گسل‌های آراکوه، کاجان و پردیس و فعالیت سامانه آتشفشانی دماوند در لرزه‌خیزی این پهنه شرق تهران مؤثر است. این زلزله‌ها از آنجا که اغلب در محدوده شهری رخ داده‌اند، با وجود کوچک بودن، در داخل شهرستان پردیس همگی از سوی بسیاری از شهروندان حس شده‌اند.

در شمال این ناحیه محفظه مذاب آتشفشانی جوان دماوند به سمت جنوب و صفحه گسل مشا ادامه دارد. گرمای حاصل از این سامانه، فشار سیال منفذی را افزایش می‌دهد که باعث کاهش تنش نرمال مؤثر می‌شود. دماوند مانند یک «فیوز» عمل می‌کند. گرما، در اتاق ماگمایی به‌ویژه در ژرفای هشت تا ۱۴ کیلومتری با لرزه‌خیزی صفحه گسل مشا مرتبط است و آزادسازی مکرر و متوسط تنش لرزه‌ای و رخداد‌های زلزله‌های کوچک بهار ۱۴۰۵ پردیس را تسهیل می‌کند. بدان معنی که گسل در اینجا کمتر از جاهای دیگر «قفل» شده و چنانچه جریان آزاد شدن تنش به همین ترتیب باشد، به‌طور بالقوه از تجمع تنش عظیم مورد نیاز برای یک رویداد با بزرگای بیش از ۷.۰ در این بخش خاص جلوگیری می‌کند. از سوی دیگر در رویداد زلزله ۱۹ اردیبهشت ۱۳۹۹ با بزرگای ۵.۰ و گسیختگی در گسل مشا در محدوده دماوند و مقایسه با زلزله‌های ۱۴۰۵، به نظر می‌رسد تمایل به انتشار گسیختگی از شرق، دماوند، به سمت غرب، پردیس، و در نهایت تهران وجود دارد.

خوشه زلزله به عنوان پس‌نشانگر یک زلزله بزرگ هم قابل بررسی است. این موضوع نگران‌کننده‌ترین

تفسیر است و نمی‌توان آن را رد کرد. بخش شرقی گسل مشا در محدوده تلاقی با گسل شمال تهران آخرین بار در سال ۱۸۳۰ با یک رویداد بزرگ با بزرگای تخمینی ۷.۱ گسیخته شد. صد سال بعد زمین‌لرزه ۱۹۳۰ آه-مبارک‌آباد در دهم مهرماه ۱۳۰۹ در گستره

آبعلی-مبارک‌آباد با بزرگای ۵.۲ رخ داد. در روستای آه بالاگوشکی ۲۸ خانه ویران، یک نفر کشته و پنج نفر زخمی شدند. در قابوس محله پنج خانه خراب شد. در سرپورک بیشتر خانه‌ها ویران شد و دو نفر کشته شدند. در مبارک‌آباد هشت خانه ویران شد و بقیه آسیب دیدند و چند رشته قنات نیز فرو ریخت. مشا، امیرآباد و دماوند آسیب کمی دیدند. در دشت مزار و دماوند جنوب مشا، ۱۰ و ۱۲ کیلومتری جنوب شرق مبارک‌آباد برخی از خانه‌ها ترک برداشتند.

چنانچه بازگشت زمین‌لرزه‌های با بزرگای هفت در این پهنه حدود ۲۰۰ سال در نظر گرفته شود، می‌توان نشان داد منطقه برای رخ‌دادن یک زمین‌لرزه بزرگ آماده است. مجموعه‌ای از رویداد‌های با بزرگای بیش از چهار دیگر می‌تواند نشان‌دهنده «پیش‌لغزش» یا یک توالی پیش‌لرزه‌ای باشد. از سوی دیگر این زلزله‌های کوچک به انتقال تنش و بارگذاری روی گسل شمال تهران کمک می‌کنند. آزادسازی منظم تنش در تلاقی گسل‌های مشا و شمال تهران در شمال منطقه پردیس طبیعی است. این پهنه جایی است که گسل فشاری و چپگرد مشا با گسل فشاری شمال تهران تلاقی می‌کند. این امر یک «ساختار گلی یا نخلی» و یک پهنه به‌شدت خردشده در پهنه روستای کلان لوسان ایجاد کرده است. ترکیب اثر گرمای مذاب اورامانات و فشار مغذی احتمالاً رفتار زلزله‌های بهار ۱۴۰۵ را توضیح

می‌دهد. این زمین‌لرزه‌ها نشان می‌دهد «تلاقی زمین‌ساختی» در محدوده شمال پردیس در حال حاضر در وضعیت تنش بحرانی بالا قرار دارد. تغییرات در سطح آب‌های زیرزمینی یا انتشار گاز در نزدیکی دماوند، می‌تواند سطح بعدی داده‌های «پیش‌هشدار»

برای هر رخداد زمین‌لرزه بعدی باشد. با حرکت جبهه گسیختگی به سمت غرب-پردیس، فشار بر استای گسل شمال تهران بیشتر خواهد کرد. هجوم سیالات ماگمایی تحت فشار یا مسیریابی هیدروترمال عمیق به درون «ساختار گلی» شکسته در نزدیکی پردیس، فشار سیال منفذی را به‌شدت افزایش می‌دهد. با افزایش فشار مغذی، تنش مؤثر بر گسل‌های رده دوم از پیش موجود -مانند گسل‌های پهنه پردیس- به‌شدت کم می‌شود. این امر به گسل‌های کوچک اجازه لغزش می‌دهد و زلزله‌های کوچک پردیس به این ترتیب رخ می‌دهند. محل برخورد زمین‌ساختی مشا-شمال تهران در حال تجربه

حالت افت تنش بحرانی بالا و ناهمگنی بالاست. هنگامی که یک منطقه گسلی نزدیک به شکست است، میدان تنش به تغییرات کوچک بسیار حساس می‌شود و به ساختارهای کوچک منفرد اجازه می‌دهد انرژی را در جهات مختلف آزاد کنند. این امر به‌شدت این ایده را تقویت می‌کند که تنش به‌طور فعال در حال تقسیم‌بندی و انتقال از سامانه گسله مشا-قطعه شرقی - به انتهای شرقی گسل شمال تهران است.

در زلزله ۲۲ اردیبهشت ۱۴۰۵ با بزرگای ۴.۶ افت تنش روی قطعه گسله کم بود و با این زلزله حوزه تغییر شکل بسیار کوچکی ایجاد شد؛ بنابراین تنش که مستقیم از رویداد ۲۲ اردیبهشت به گسل شمال تهران منتقل شده، بسیار پایین‌تر از آستانه مورد نیاز برای ایجاد یک گسیختگی بزرگ بوده است. البته مهاجرت سیالات مذاب دماوند را که می‌تواند فشارهای مغذی بالاتر ایجاد کند، نباید فراموش کرد که مستقیم در محل اتصال ساختاری مشا-شمال تهران متمرکز می‌شود و نیز در این فرایند مؤثر است. تمامی این فرایندها از نظر ایمنی و مدیریت ریسک سامانه زلزله در استان تهران و شهر تهران باید با دقت بالا پایش شود.

سه خبر

۱۵۰ سال

در جریان حملات اسفند ۱۴۰۴، مرکز اسناد و موزه ملی جمعیت هلال احمر هدف اصابت ترکش قرار گرفت. این حمله علاوه بر آسیب به تجهیزات و تأسیسات این مرکز، به اسناد و اشیای تاریخی صدمه زد. در این گنجینه اسنادی نگهداری می‌شود که برخی تأسیسات نخستین انجمن‌های خیریه در ایران و شکل‌گیری جمعیت شیر و خورشید سرخ هستند. این موزه از آثار معماری معمار ایرانی، فریدون کسرایی برادر سیاوش کسرایی سراینده شعر آرش است.

۱۰۰۰

ورزشکار

کارزار فلسطینی با انتقاد از سکوت فیفا، اعلام کرد از آغاز جنگ غزه تاکنون هزار و هفت ورزشکار فلسطینی، از جمله ۵۶۶ فوتبالیست کشته شده‌اند؛ رقمی که معادل ۲۵ تیم کامل فوتبال است. همچنین ۲۶۵ مجموعه و تأسیسات ورزشی نیز تخریب شده‌اند. همچنین شماری از ورزشکاران لبنانی نیز کشته شده‌اند. تاکنون نشان‌های از اقدام عملی فیفا در قبال پرسش‌های فزاینده درباره معیارهای به‌کارگرفته‌شده در برخورد با درگیری‌های مختلف دیده نشده است.

۱۱۰ میلیارد دلار

وزارت دادگستری آمریکا پس از هشت ماه بررسی سرانجام با ارقام ۱۱۰ میلیارد دلاری پارامونت و وارنر برادز دیسکاور موافقت کرد؛ معامله‌ای که در صورت نهایی شدن، یکی از بزرگ‌ترین مجموعه‌های رسانه‌ای تاریخ جهان را شکل خواهد داد. در ظاهر، دولت آمریکا این تصمیم را با استدلال افزایش رقابت در بازار سرگرمی توجیه کرده است. مقام‌های وزارت دادگستری آمریکا معتقدند ترکیب سرویس‌های استریم پارامونت پلاس و آ‌ج‌بی‌وی و م‌کس می‌تواند در برابر غول‌هایی مانند نتفلیکس، دی‌زنی و آمازون قدرت بیشتری ایجاد کند. اما پشت این استدلال اقتصادی، پرونده‌ای سیاسی قرار دارد که از ماه‌ها قبل به یکی از جنجالی‌ترین منازعات رسانه‌ای آمریکا تبدیل شده است.

آسایشگاه سالمندان پناه

واقع در جنت آباد شاهین شمالی

نگهداری سالمند به صورت شبانه روزی

ویزیت پزشک، فیزیوتراپ، روانشناس

۰۹۱۲۸۲۳۹۹۴۶ – ۰۹۱۲۶۱۱۷۷۱۶

۴۴۲۷۴۸۱۹ – ۴۶۱۳۹۸۲۷

https://ble.ir/saraye_pناه

جنگ خوانی

جان برای ایران

ترامپ بیش از چند بار اعلام کرد که دوست دارد خارگ را بگیرد و نفت ایران را از آن خود کند؛ زرویی ای که هرگز برآورده نمی‌شود. دلپیش را می‌توان در کوشش‌های مردان و زنانی دانست که زیر آتش، ذره‌ای نگران جان خود نشدند. بردیا یکی از این افراد است. او از روزهای جنگ به ایرنا گفت؛ اینکه خطور خطوط لوله را همکاران مهندسش متصل نگه داشتند و خطور از یک نفکشان در حملات به خارگ جان سالم به در بردند. او می‌گوید: «ما ۴۰ روز درگیر جنگ بودیم، اما عملیاتمان متوقف نشد. بعضی جاها کار ما حتی بیشتر از قبل شد. آمارها هم اگر منتشر شود، نشان می‌دهد در همان دوران جنگ، تولید و صادرات ما نه تنها متوقف نشد، بلکه در بعضی بخش‌ها از روزهای قبل هم بیشتر بود». اما کاملاً معلوم است که پشت همین حملات اندک، چندین شب نخوابیدن و دل‌شوره‌های مداوم قرار دارد و ترس، دلهره، شوق و اشتیاق برای ادامه‌دادن حس می‌شود. خود ۲۸ اسفند، نزدیک شب عید، فرودگاه منطقه عملیاتی هدف قرار گرفت. هنوز کار روی اسکله در جریان بود که ناگهان شرایط عوض شد؛ کشتی‌ها از اسکله دور و به لنگرگاه منتقل شدند. ادامه کار در لنگرگاه، هم سخت‌تر بود و هم پرخطرتر؛ اما استدلال نیروها روشن بود: اگر قرار است حمله‌ای انجام شود، بهتر است کشتی‌ها در دریا هدف قرار بگیرند، نه اینکه با یک حمله، هم کشتی از دست برود و هم اسکله از کار بیفتد. این پیش‌نهاد را خود ملوان‌ها دادند و گفتند اگر اینجا بنامین و بزنند، اسکله هم تعطیل می‌شود. اما اگر در لنگرگاه باشیم و کشتی را بزنند، حداقل شانس نجات بیشتر است و اسکله می‌ماند. این تصمیم، چیزی از جنس آموزش‌نامه یا دستور اداری نبود، فقط یک خلاقیت ناشی از نگرانی برای آینده‌ای بود که باید برای ایران می‌ماند؛ انتخابی بود که دل موقعیت می‌آمد؛ از فهم آدم‌هایی که می‌دانند دقیقاً وسط چه چیزی ایستاده‌اند و چه کاری باید انجام بدهند. کنار لوله‌هایی که وقتی کنار هم قرار می‌گرفت، بی‌شاهت به لانچر موشک نبود. آن بالا هواپیماهای دشمن تشخیص نمی‌دهد لوله‌های یک تجهیزات فنی